

TORONTÁL

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beckserek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

A magyar kölcsön ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirala

Budapest, szept. 3.

Az Uj Nemzedék a magyar kölcsönügyről az írja, hogy a Népszövetség még nem tárgyalhatja, mert nem szerepel a programján. Ez a kérdés csak akkor kerülhet előtérbe, ha a jóvátételi bizottság határozott a zálogjogok feloldásáról és ha az angol, olasz, francia és a kisentente álláspontot sikerül kiegyenlíteni. A miniszterelnök külföldi útja ezt célozza, ami ha sikerül, egy jóvátételi bizottság összeülhet, határozhat és a kölcsönügy a Népszövetséghez kerülhet, amely a legközelebbi ülészkra napirendre tűzheti. A legközelebbi ülés pár hónap múlva, körülbelül januárban lesz.

A helyzetet megnehezíti az olasz-görög konfliktus, amely teljesen eltereli a figyelmet Magyarországról.

Likvidálják a dalmát tartományfőnökséget.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 3.

Az alkotmány 134-ik szakasza, valamint az állam kerületi beosztásáról szóló törvény alapján, a belügyminisztérium befejezte a dalmáciai tartományvezetőség likvidálásának előkészületeit. Az új főispánok kinevezése már megtörtént és a kerületi vezető tisztviselők rövidesen át veszik hivataluk vezetését.

A Radics-párt védelmi állásban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 3.

A Radics-párt ma délelött konferenciát tart Zagrebban, amelyen megbeszéli azokat a lépéseket, amelyeket a beogradi kormány megtorló intézkedéseinek foganatosítása esetén tesz. Az ülés elé érdeklődéssel tekintenek a politikai körök.

Nincs deficit a költségvetésben.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 3.

A pénzügyminisztérium kabinetirodája hivatalos kommunikét bocsátott ki, amelyben több beogradi lapnak azon hírét cáfolja, mintha az 1923—1924. állami költségvetésben deficit mutatkozna. Deficitról — mondja a nyilatkozat — szó sincsen, mert a felemelt vám- és bélyegilletékek teljesen fedezik a kiadásokat.

A király jelenlétében tárgyalják meg a Radics-kérdést.

A görög-olasz konfliktus beogradi visszhangjai.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 3.

A parlamenti szünet politikai szelcsendjében, az utóbbi napokban egymást követték a nagyjelentőségű politikai események, amelyek egy a közvélemény, mint a felelős tényezők minden figyelmét magukra fordították. Különösen nagy port vert fel Radics akciója, amelynek elhárítása és lehetetlenítése érdekében a kormány minden ellenintézkedést megtett.

Ez a kérdés azonban ugylátszik most háttérbe szorul, másodrangúvá válik, mert újabb esemény került felszínre, amely nemcsak a közvetlenül érdekelt államokat, hanem egész Európát izgalomba hozta.

Olaszország mint ismeretes, súlyos feltételeket szabott tisztjeinek meggyilkolásáért, amelyeket a görög kormány nem hajlandó teljesíteni, azzal az indoklással, hogy a követelés sérti az állam szuverenitását. Olaszország az elodázó feleletre Korfu megszállásával válaszolt. Görögország tanácsára most a népek tanácsa elé vitték az ügyet s ennek határozatától függ a konfliktus kimenetele. Az SHS állam, mely mint közvetlen szomszéd erősen érdekelt fél, a külügyminisztérium útján most szerzi be az adatokat s csak azután fog dönteni állásfoglalása felett. Megbízható helyről szerzett értesülés szerint a kormány egyelőre a semlegesség álláspontjára helyezkedik s mindaddig nem tesz egy irányban sem lépéseket, amíg meg nem kapta a népek tanácsának határozatát.

Vádirat a Pasity elleni merénylet ügyében.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 3.

A beogradi törvényszék büntetőtanácsa tegnap megkapta az ügyészség vádiratát a Pasity elleni merénylet ügyében. Az ügyész három súlyos bűnnel vádolja Rajity Milu-

Politikai körökben állítják, hogy amennyiben a népek tanácsa energikus állást foglal el, diplomáciai uton sikerül majd elsimitani a komplikált ügyet, ha azonban a népek tanácsa gyengének bizonyul s bizonytalan fellépést tanúsít a két állammal szemben, akkor a beogradi kormánynak aktív részt kell vennie a görög-olasz konfliktus tisztázása körül.

A király holnap tér vissza Beogradba. Jól értesült körökben állítják, hogy még a holnapi nap folyamán a minisztertanács ülést tart az udvarban, amelyen a helpolitikai helyzetén kívül, szóba kerül a görög-olasz konfliktus is.

Az utóbbi napokban sokat foglalkoztatja a politikai tényezőket a fűmel kérdés is, amely most a liquidálásához közeledik. A paritásos hitosszág hír szerint már szombaton este nyolc órakor végérvényesen befejezte munkáját. Ribázs dr., az SHS delegáció elnöke, a leguolsó ülés után elutazott Beogradba, hogy Finne ügyében kimerítően tájékoztassa a kormányt.

A legújabb jelentések szerint az olasz kormány új javaslatot tett az SHS államnak.

Az újabb javaslatról szóló híreket mindéidég még nem erősítették meg s így egyelőre fenntartással kell fogadnunk az értesüléseket. A minisztertanács különben holnapi ülésén ezt a kérdést is részletesen megvitatja.

tint. Pasity elleni merényletkísérlettel, Gyurity detektiv elleni súlyos testisértéssel és Vasovity Jovan esendörörmester ellen irányuló gyilkossági kísérlettel.

A felsorolt súlyos bűnökért a szerbiai törvények szerint halálos ítélet jár. Enyhítő körülmények figyelembe vétele esetén minimálisan tízévi fegyház a büntetés.

TÖZSDE

Szeptember 3.

Beograd. (Zárlat.) London 42750, Páris 528, Newyork 9350, Genf 1695, Berlin 0925, Wien 0131, Bukarest 43, Budapest 55.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 554 és egynegyed, London 2519, Páris 3140, Milano 2360, Prága 1640, Wien 00078, Budapest 003 és egyneveled, Beograd 590, Bukarest 255-5, Varsó 00023, Berlin 000050, Szófia 520.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 205-213, Berlin 016-028.

A lakásösszeírás csődje.

A bérlők nemtörődomsége fokozza a lakásmizériát.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beckserek, szept. 4.

Néhány hónappal ezelőtt a becsereki lakáshivatal összeíratta a város területén lévő összes lakásokat, hogy végre tiszta képet nyerhessen arról, melyik helyiségnek ki a tulajdonosa s hogy kiürülése esetén mennyi szoba felett rendelkezhetik. A konkripció annakidején pontosan meg is történt. Hivatalnokok járták vég g a várost s nagy buzgalommal és lelkiismeretességgel folyt a munka. Nagy fáradtság árán sikerült végre összeállítani a precíz kimutatást, a mely hű tükröt nyújtott a városban uralkodó helyzetről.

Most, néhány hónappal az összeírás után, nyugodtan megálapíthatjuk, hogy a munka csaknem teljesen felesleges, hiábavaló volt. A hatóság minden jószándéka és akarata megtört a lakásrendeletet kijátszó háztulajdonosokon és a bérlők nemtörődomségén. A lakáshivatal hasztalanul igyekezett megbízható adatok hírtokába jutni s hiába fáradozott azon, hogy az üres lakásokról állandó és pontos kimutatás legyen a bírtokában, amikor a bérlők maguk, akiknek az érdekükben törtétek ezek az intézkedések, segítségükre sietnek azoknak, akik a lakásrendeleteket és törvényeket kijátszani igyekeznek.

Az üres lakások bejelentését ugyanis a legtöbb esetben elmulasztják a felek. A lakásörvény értelmében a bejelentési kötelezettségnek vagy a bérlő vagy a háztulajdonos köteles eleget tenni. Számtalanszor megcsúsz, hogy egyik rész sem értesíti a lakás kiürüléséről a városi hivatalt s így a helyiségek gazdát cserélnek anélkül, hogy a hatóság tudomást szerezne róla. Megtörtént már nem egyszer, hogy a május hónapban felfektetett kimutatás alapján keresték valamelyik bérlőt. A lakáshivatal a legnagyobb megrökönyődéssel értesült arról, hogy a lakás, minden megkérdés és engedély nélkül, már régen gazdát cserélt.

A lakók értesülésünk szerint, a közeljövőben érdekeik megvédése céljából, egyesületet alakítanak. Az egyesület legfőbb ténykedése abban fog kimerülni, hogy az üres lakások elhítkolását megakadályozza és a kiürülő helyiségekről azonnal értesítse a lakáshivatalt.

HIREK

Városi közgyűlés. Beeskerek városi képviselőtestülete szeptember hó 4-én, kedden délután három órakor közgyűlést tart a megyeháza nagytermében. A közgyűlés tárgyszorozatán egyetlen egy pont szerepel, a községi előfogat bérbeadása, amely előreláthatólag heves vitákat fog kiváltani.

Herzog György zongorahangversenye, amely szeptember 9-én este fél kilenc órakor lesz, mint szezonnyitó hangverseny minden esetre elsőrangú művészi kielégülést fog nyújtani mindazoknak, akik a klasszikus muzsikát szeretik. A hangversenyre a jegyeket az Orient hangversenyiroda főutcai üzletében lehet átvenni.

Árverés a rendőrségen. A rendőrségen szeptember hó 5-én, délután három órakor különféle talált tárgyakat árvereznek el, amelyeknek tulajdonosuk mostanáig nem jelentkezett. Az árverésen bárki részt vehet.

Az újságírók tiltakoznak az új sajtótörvény ellen. Beogradból jelenti tudósítónk: A hivatásos újságírók országos egyesületének beogradi szekciója tegnap tartotta tisztújító közgyűlését. Az újságírók egyhangulag Sztanovity Jovant, a „Politika” főszerkesztőjét választották meg elnökül. A közgyűlésen határozati javaslatot hoztak, amelyben erősen tiltakoztak a kormány által kidolgozott sajtótörvénytervezet ellen, amely szerintük reakciós és nem adja meg a kellő szabadságot az újságíróknak.

Özv. Lauka Gusztávné segítésére indított akciónk céljaira eddig befolyt:

Lévay Nándorné	30— dinár.
Trebits József	100— dinár.
Heller Dávidné (hav.)	12-50 dinár és 5 kg liszt
N. N.	10— dinár.
Torontál szerk.	100— dinár
Eddigi gyűjtésünk	252-50 dinár.

A király a ljubljani mintavásáron. Ljubljánából jelenti: A király tegnap Arsén fejedelem kíséretében autón Ljubljánában járt, ahol megtekintette az ottani mintavásárt. A király két óra hosszat időzött a kiállításon és több értékes apróságot vásárolt.

A központi járási főszolgabíróság ideiglenes vezetője. A „Torontál” tegnapi számában megírtuk, hogy Jovánovity Milenko, beeskereki központi járási főszolgabíró állásáról szombat délelőtt váratlanul lemondott. A lemondást tegnap elfogadta Rajity Szvetisláv alispán s a főszolgabírói teendők végzésével az állás végleges betöltéséig Stefánovity Bozsidar szolgabírót bízta meg. Stefánovity már át is vette a hivatal vezetését.

Olaszország nem ismeri el a Népszövetség határozatát az olasz-görög ügyben.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, szept. 3.

Reuter jelenti Athénből, hogy az olasz követség értesítette a görög kormányt, hogy a népszövetség határozatát az olasz-görög viszályban nem ismeri el.

Róma, szept. 3.

Az olasz-albán nyomozás kiderítette, hogy Bodzaris görög ezredes, aki tagja volt a Pellini tábornok bizottságának, közvetlenül felelős a gyilkosságért. Egy Hamikás nevű bandavezér, aki az epirota forradalmi bizottságnak áll az élén, volt a társa Bodzarisnak a terv kidolgozásában.

Ezek a hírek fokozzák az olasz nép felháborodását. Az agirodostoi albán megyefőnökség hivatalosan értesítette a római kormányt, hogy beható nyomozással kiderítette, hogy több tanunak esküvel megerősített vallomása szerint azok a görög katonák, akiket kevéssel a gyilkosság előtt a gyilkosság színhelyén láttak elrejtőzve, előre tudtak a bekövetkező véres eseményről.

Páris, szept. 3.

(Havas.) Mussolini a minisztertanácsnak Korfu megszállásáról azt

jelentette, hogy az olasz csapatok nyolevan foglyot ejtettek.

Róma, szept. 3.

Brüsszelből jelenti: A kormány utasította athéni ügyvivőjét, hogy megbízólevelének bemutatását halassza el. Azt vélik, hogy ez az intézkedés Olaszországgal való szolidaritást jelent.

Páris, szept. 3.

Az Universal Presse Newyorkba jelenti, hogy a francia közvélemény az olasz-görög konfliktusban fokozatosan Olaszország pártjára áll. A lapok tegnap még sajnálkoztak Mussolini hirtelenségén, most rokonszenvekről biztosítják, amellet pedig Görögországot is a régi rokonszenvenvel kezelik. A franciák a konfliktusban új értékes fegyvert látnak az angolok ellen a jóvátételi és Ruhr-kérdésben. Lehetségesnek tartják, hogy Anglia az új Balkánkonfliktus esetén veszélyeztetett érdekei miatt elhalasztja a Ruhr-kérdésbeni akcióját.

Vonatkisiklások. Beogradból jelenti tudósítónk: a Drvar—Krin közötti vonalon tegnap egy személyvonat kisiklott. Arczin Sztevan fékező meghalt, több utas pedig megsebesült. — a szerencsétlenséget — a vizsgálat megállapítása szerint — véletlenség okozta.

A Novi Sad—Indjija vonalon ugyancsak tegnap még egy vonatkisiklás történt. A Subotica felé induló személyvonat mozdonya kisiklott Indjija állomás közvetlen közelében. Emberéletben nem esett kár.

„Ma Este” címen új művészeti hetilap indult meg, amely a színház, mozi, filmfelvétel, sport, divat varietek, képzőművészet minden ágával foglalkozik. A nagy terjedelemben megjelenő gyönyörűen illusztrált, díszes hetilap az „Orient” főutcai üzletében kapható. Egyes szám ára hat dinár.

Elfogott szélhámos asszony. A beeskereki rendőrség tegnap letartóztatta Fráter Erzsébet 32 éves resicai születésű, vrsaci illetőségű asszonyt, aki jelenleg Beeskereken lakik, mert husz helybeli polgártól kisebb-nagyobb pénzüsségeket vett fel, egyesektől pedig ruhaneműeket vett át elárulás céljából, amelyekkel elfelejtett aztán elszámolni. Az eltulajdonított ruhaneműek értéke több ezer dinárra rug. A rendőrség a szélhámos asszonyt egy izben már átadta az ügyészségnek, akkoriban azonban feltételeken szabadlábra helyezték. Szabadságát visszaélésekre

használta fel, úgy hogy a rendőrség kénytelen volt az asszonyt újlag letartóztatni. Átadják az ügyészségnek.

Leégett egy vidéki postahivatal telefonállomása. Srpski Itebejen a nagy vihar alkalmával a villám beütött a postaépületbe és tönkretette a telefonkészüléket. Az apparátus teljesen leégett, úgy hogy kijavítása lehetetlenségbe ütközik. A kár meghaladja a százezer dinárt. A tüzet az egyik községi rendőr vette észre, aki az ablakot betörve, azonnal beugrott a postahelyiségbe és megakadályozta a tűz továbbterjedését. A telefonkészüléktől nem messzire feküdt a postaszák, amelyben száz-egyvenezer dinár összegű pénzküldemények voltak. A zsákot szerencsére sikerült az utolsó pillanathban kimenteni a lángok alól.

Háboru a piacon. Habók Róza felsőmuzsljai földművesasszony tegnap a beeskereki piacon összevesztett Popovity Anna kofával. A szóváltásból verekedés támadt, amelyben a nyomós érveléseket éktelen lármá kíséretében osztogatták egymásnak. A parázs utcai botránynak a rendőrség vetett véget. A rendőrbíró a tulperamentumos asszonyokat példás szigorúsággal két-két napi elzárásra ítélte.

A „Philatelia” bélyeggyűjtési folyóirat legújabb száma gazdag tartalommal megjelent. Kapható az „Orient” hirlapterjesztő vállalat főutcai üzlethelyiségében. Ára hét dinár.

A királyi pár elutazik Blédből. Beogradból jelenti tudósítónk: Miután Blédben beállott a hűvös időjárás, a királyi pár elhatározta, hogy megszakítja blédi tartózkodását és visszatér Beogradba. A királyi pár visszaérkezését holnapra várják.

Országos vásárok. Cernin 5-én, Golubincán 6-án, 7-én és 8-án, Urbanyn 7-én, Debeljácsán 7-én, 8-án és 9-én, Deliblaton 8-án, 9-én, 10-én és 11-én, Budiszáván 10-én és 11-én, Zaječaron 11., 12., 13., 14. és 15-én, Kanakon, Martonson, Szobobránon és Bótoson 16-án, Bókán pedig 22-én és 23-án országos vásárt tartanak.

A **Moderne Welt** legújabb száma pompás kiállításban, gazdag művészi és divattartalommal megjelent és kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 18 dinár.

Frigyes Vilmos, mint „egyszerű polgár” szeretne hazatérni. Párisból jelenti: A Matin intervjut közöl a volt német trónörökösrel, aki, nem úgy mint atyja, a doorni remete, szívesen áll szóba hirlapírókkal, különösen ha franciák. Azt mondta Frigyes Vilmos herceg, hogy az utóbbi időben sok rosszindulatú hírt kóholtak felőle. Egy árva szó sem igaz abból, hogy szeretne elköltözködni közel a német határhoz s ott akarná bevárni a fejleményeket, mert semmi olyast nem fog cselekedni, ami a német birodalmi törvényekkel ellenkezik. Annyi igaz, hogy szeretne megtelepedni mint egyszerű polgár régi sziléziai birtokán, amelyet a porosz állam lefoglalt, de ehhez az kell, hogy pörét megnyerje és a birtokot visszakapja. Akkor is folyamodni fog a német kormányhoz, hogy engedje hazatérni, aminek remélhetőleg nem lesz akadály. A hollandi kormány semmiféle akadályt nem gördít a pör útjába, — mondta a volt trónörökös, — arra a kérdésre pedig, hogy milyen kilátásai vannak Rupprecht egykori bajor trónörökösnek, vissza fogja-e szerezhetni a bajor trónt, azt válaszolta Frigyes Vilmos herceg, hogy nem ismeri a viszonyokat Németországban, nincs pontosan tájékozva, de azt hiszi, hogy Bajorország semmiesetre sem marad köztársaság.

Értesítés. A vojvodinai nyugdíjasok helyiosportjának vezetősége értesíti igen tisztelt tagjait arról, hogy központi elnökük, özv. Ceimerné folyó hó 8-án a Suboticiáról érkező déli vonattal megérkezik. Kérjük az igen tisztelt tagtársakat minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek a helyiosport helyiségében, III. külkerület 4/b sz. alatt. A vezetőség.

* **Vasárnapi Ujság.** Az egykori Erdély magyarságának szép képes hetilapja, a Vasárnapi Ujság legújabb száma megjelent és Jugoszláviában is kapható, Beeskereken az „Orient”-nél. Sok szép illusztráció és érdekes írárok vannak benne. A lapot Benedek Elek, a kiváló író szerkeszti, aki mindenképpen szép és nívós újságot ad. A lap ára Jugoszláviában 5 dinár.

Rozskenyér!

Exportmalom kenyérgyára naponta készít friss rozskenyeret.

Egyedárusítás: Ercegán és Somogyinál.

Koles Janka hegedűművész, okl. zenetanár **hegedűtanfolyama** szeptember 1-én újra megnyílik. A főtanszakon kívül nagy súly helyeztetik elméleti tárgyakra. Akusztikus módszer, egyéni oktatás. Jelentkezni lehet minden nap 5-7 óra között Vojvoda Putnika (Alkotmány) u. 12. sz. a.

Átutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjutányosabban eszközöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

A **Rekord és Schöne Wienerin** divatlapok legújabb száma megjelent és kapható az „Orient” fő-utcai üzletében.

Átutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint **valutabiztosítások** árukivitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a **Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál** (Srpska Zadrzna Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Becskerek. Telefon 329.

Szeptember hónapban nem lesz bűnügyi fő-tárgyalás.

Kényszerszünet a becskerekai törvényszéken.

— **A „Torontál” tudósítójától.** —

Becsckerek, szept. 4.

Ilyenkor, szeptember elején a becskerekai törvényszéken élénk élet uralkodott. A folyosók megteltek ideges vádlottakkal, nyugtalan tanukkal, kíváncsiságtól felhevült érdeklődőkkel, siető ügyvédekkel és bírákkal. Kilenc órakor már felhangzott a teremszolga hangja, amint a sorra kerülő feleket szólította. Két órakor délben még sokszor folyt a tárgyalás s ha nagyobb ügy volt kitűzve, bizony még a késő délutáni órákba is belenyúlt. A bírósági szünet előtt, hetente háromszor tartottak bűnügyi napot, hétfőn, szerdán és szombaton.

Tegnap végig jártuk a törvényszéket, de hírét, hamvát sem láttuk az azelőtti élenkségnek. Rövidesen megtudtuk a furcsa jelenség okát is.

Becsckereken, mint mindenütt az országban, bírónhiány van. Az a néhány bíró, aki a becskerekai kerület ügyeit intézi, felváltva vette ki szabadságát, a szünet alatti időben ilyen körülmények között csak ket-

Japán pusztulása.

— **A „Torontál” tudósítójának távirata.** —

Shanghai, szept. 3.

Ma már teljes mértékben áttekinthető annak a rettenetes katasztrófális földrengésnek a hatása, amely Japán fővárosát és legvirágzóbb nagyvárosait ugyszólván elsöpörte a föld színéről.

Yokohamában a földrengés pusztítása százezer embert követelt áldozatul. Az egész város lángokban áll, úgy hogy akiket az összeomló épületek nem temettek maguk alá, azok a tűz martalékául estek.

A földrengés következtében a tokiói arzenál is a levegőbe röpiült és ennek a robbanása is több ezer embert ölt meg.

Atani városa elpusztult és benne hétezer ember lette halálát. Ito városát a szökőár söpörte el a föld színéről. A sasakói alagut beomlott és hatszáz embert temetett maga alá.

London, szept. 3.

Ossakói jelentés szerint a földrengés hat percig tartott. Nagyon sok vonat, amely Tokió irányában ha-

ladt, a földrengés következtében elpusztult. A partvidékekről még egyre érkeznek jelentések hatalmas szökőárakról. A bajt tetézi az, hogy a földrengés sújtotta területen a táviró és telefon teljesen elpusztult.

London, szept. 3.

A japán földrengésről közölt száz-ezer áldozat hongkongi jelentések szerint csak töredéke lehet az óriási pusztulásnak, mert Japánban és Tokióban valósággal halomban hevernek a holttestek.

Már a föld első megrezdülésére rombadőltek az állami épületek, az üzletnegyedek árucarnokai, amelyek kőből épültek és tömérdek embert temettek maguk alá. Majd tűz ütött ki és az emberek ezrei pusztultak el a lángtengerben.

Honglon tájékán a hatalmas záporosótól nagy földesuszamlások voltak, amelyek eltemették a hongkongi székesegyházat is. Tokióban a bambusz nádházakból épült külváros néhány perc alatt elhamvadt.

ten tölthették ki a megengedett négyhetet. A többiek most szeptemberre halasztották szabadságukat. Éppen emiatt szeptember hónapban előreláthatólag nem tarthatnak bűnügyi fő-tárgyalást. A törvényszék vezetősége a bírónhiányra való tekintettel erre a hónapra nem tűzött ki bűnügyeket. Ha esetleg tartanának is majd bűnügyi tárgyalást, azon csak sürgős ügyeket intéznek el. A törvényszéki büntetőtanács teljes apparátussal csak október hónapban kezd meg munkáját.

Borzalmas lelet a Beszkidekben.

Tizennégy halott katona egy szakadékban.

Mezőlabore, szept. 3.

Kelet-szlóvenszko büszke hegyóriásai szomorú mementóként tolják az az utasok elébe az elszórt „hősök temetőit”, melyekkel ma már senki sem törődik, melyeket ma már senki sem látogat.

A kiontott könnyeket is fölszivta már a föld, de a háboru oly szívesen felejtett rémségei még mindig kísértenek. Gránát-, schrapnellhüvelyekkel még tele vannak erdők mélyei, melyek annyi fájdalmat takartak el, hogy azután később, csaknem egy évtized után, odalökjék a felejtő emberek elé.

A múlt hónapban néhány vakmerő turista járt a Beszkidek át nem kutatott lejtős hegyoldalain, egész közel a lengyel határhoz olyan helyeken, ahol valamikor százazrek öldösték egymást. Az egyik sziklacsucson rettenetes büz rontotta az ózondus, tiszta levegőt. Keresni kezdték

ennek okát és csakhamar meggyőződtek, hogy ez nyilván az előtűk lévő mély szakadékból jön fel, olyan helyről, amely alig megközelíthető, amely csak életük kockázatásával érhető el. A vakmerő turisták közül négyen, Pausó Béla lelkész vezetésével leszállottak a szakadékba, melynek mélyén mérhetetlen büz fogadta őket, amely kibírhatatlan volt. Orrukat, szájukat befogva mentek tovább, egyszerre csak rettenetes látvány tárult szemük elé.

Egymás mellett, egymás hátán, lerothadt husu, félig még emberi alaku csontvázak heverték.

Ruhájuk, cipőjük lerothadt, testüket még marták a férgek, de már teljesen megismerhetetlenek voltak. Egy helyen négy hulla egymáson feküdt. Úgy látszik, a teljes felbomlást késleltette, hogy a szakadék teljesen hűvös helyen van, ahová a nap még júniusban sem ér el és gyakori, hogy kánikulában is megmarad a hó. Egyik hulla alatt egy nikkeldobozt találtak, benne egy kis gyermek fényképe és rajta e szó: „apucinak”. Találtak még néhány azonosági táblát, melyekből azonban a papír már kimállott, de amelyek elárulták, hogy a temetetlen hullák még a kárpáti harcok idejéből maradtak itt. Fegyver nem volt közelükben és így nem lehetetlen, hogy járványos betegek voltak, akik talán a hegyoldalról lezuhantak.

A borzalmas leletről jelentést tettek az illetékes hatóságoknak, amely gondoskodott, hogy a hullákat a legközelebbi katonai temetőben eltemessék.

A budapesti toborzási ügy- A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, szept. 3.

A toborzási ügyben a rendőrség befejezte a nyomozást és holnap hivatalos jelentést ad ki az esetről. Az előzetes letartóztatásban lévő két embert átkísérték a markó-utcai fogházba, három ember még kihallgatás alatt áll, a többieket pedig elbocsájtották.

Király kerestetik...

Ki akar uralkodóvá lenni apróhirdetés útján?

Londonból jelentik: Egy angol lapban néhány nappal ezelőtt a következő apróhirdetés jelent meg:

Király kerestetik. Angol föld-birtokos gentleman előnyben részesül. Bővebb felvilágosítást az albán kormány ad.

Az Ewening News megerősíti ennek az apróhirdetésnek autentikus voltát. Szerinte a Balkánnak ugyan is ez a kis királysága, már tudniillik Albánia, uralkodó nélkül van és leghőbb vágya, hogy angol fennhatóság alá kerüljön. Legjobban szeretné a koronát egy valódi angol gentleman fejére tenni, ki lehetőleg az angol arisztokráciához tartozik és földesur legyen, hogy az albán néphez, melynek főfoglalkozása a földművelés, annyival is közelebb férközhessék.

Nemrégiben — írja a Matin — egy angol állampolgár tért vissza Durrazóból, Albánia fővárosából és elmondta az Ewening News szerkesztőségében, hogy Albánia a legeszményibb uralkodási terepnek volna egy vérbeli — sportsman számára, mert az ország telve van vadakkal, melyekre pompás vadászati lehetőségek nyílnak. Ami még kellemesebb körülmény a mostani zilált valutaviszonyok között, Albániában csak az aranypénzt ismerik, igaz, hogy ezek az aranypénzek hol francia, hol angol, hol olasz, hol török aranyak. A bank és a tőzsde is ismeretlen fogalom Albániában, mert az ország jövedelmét, ami évenként körülbelül 800 font sterlingre rug, egy kis páncélszekrényében őrzik, melyet némi nagyzási hőborttal „államkincstárnak” neveznek.

Az Albániából hazatért angol azt is elmeséli, hogy Albánia leendő uralkodójának nem kellene tartani a Balkánon oly divatos forradalmaktól sem, mert a kormányzást vezető négyes tanácsnak legutóbb sikerült Albánia egész férfilakosságát lefegyvereznie, úgy hogy az a vállalkozó szellemű gentleman, aki esetleg hajlandó volna angol fontjait albán koronával felcserélni, valószínűleg egy ideális, forradalom- és háborumentesített ország uralkodója volna.

Filc-, diffin-pán-kalapok érkeztek!
Ruhák, Jumperek és bluzokban nagy választék
Filckalapvasalást és kalapalkitást jutányos árban vállal
ASZLÁNYI JULIA
kalap- és nődivatterme
Nemanjina (Jenő herceg) u., Tunner-ház.

Sport

Bosnyák a MAC tehetséges ifjúsági magasugrója megjavította az ifjúsági helyből magasugró rekordot. Eredmény 139 cm.

9659 923. szám.

XXXII.

Árverési hirdetés.

A hadizsákmány igazgatóságának 1998 923. számú rendelete alapján 1923. évi szeptember hó 5-én d. u. 5 órakor a szerb gimnázium épületében nyilvános árverésen el fog adni egy kis fehér zongora „Bach” és egy harmónium.

Veliki Beeskerek, 1923. évi augusztus hó 30-án.

Rendőrkapitány.

Alkalmi vétel!

Más vállalkozás folytán eladó egy 10 személyes motorcsónak, amely dereglyevontásra is alkalmas. Teherképessége 4—5 vagon. A csónak „Oidi” gyártmány, 22 HP, teljesen új és jutányos áron megkapható. 1620 Bővebbet:

Berberszki Mita
mechanikusnál, Veliki Beeskerek.

Egy jó házból való 1629

szabóinas

felvétetik

URBÁN ADOLF, szabómester
Etvösova (Magyar) utca 29.

— Eladó —

körülbelül 200 métermázsza

I-rendű réti széna

Markovics H. Mihálnál
Jarkovac (Bánát). 1589

Két diákot

1598

kosztba vennék.

Cím: özv. Gussmann Adolfné
(Srpska Zadrúzna Banka).

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Épületeken

lakatos munkák, vas-és rézbutorok javítását és újak készítését legolcsóbban vállalja

Jeneckov M., lakatosmester,
Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 14.
1618 az óvoda mellett

Ögyes irodista kisasszonyt

kezdőt, szerb-magyar nyelvtudással keresünk. Írásbeli ajánlatokat „Ügyes” jellegre a Torontál kiadóhivatalához kell címezni.

MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ARAK!

Szülők figyelmébe!

Az iskolai beiratások alkalmából, mielőtt gyermekeik részére cipőáruszükségletüket fedeznék, ne mulasszák el megtekinteni dusan felszerelt raktáramat, hol — dacára a folyton emelkedő áraknak — még a régi, mélyen leszállított árban szerezhetik be a legjobb anyagból saját műhelyemben készült

leány- és fiúgyermekcipőket.

Nagy választék azonkívül mindenféle férfi- és nőcipőkben, u. m. lakk-, antilop-, fehér és színes bőr-, cipőkben és munkások részére való strapacipőkben, melyek a legjutányosabb árban kaphatók

WILHELM FERENC cipőárúüzletében
Vel. Beeskerek, Aleksandrova (Fő) utca, saját házában.

Szeszesitalok nagybani ajánlata.

Ajánlok kötelezettség nélkül, legalább 25 liter vételénél kizárólag készpénzfizetés ellenében 2% penztári engedménnyel:

Szilvórium	40%	35%	30%	25%	20%
Ár: dinár	17—	15—	13—	11—	8.50
Törköly	40%	35%	30%	25%	20%
Ár: dinár	16—	14—	12—	10—	7.50
Nyári és őszi barackpálinka					40% dinár 17—
Rum					40% dinár 24— és 50% dinár 30—
Likőrök: Vanília, Császárkörte, Meggy					dinár 30—
Pelinkovac					dinár 35—
Borecét 1922. évbéli, kitünő zamatu, kicsinybeni eladásra					dinár 5—

Tisztelettel: KOHN IGNÁC bor- és szeszárúnagykereskedése és szilvóriumtőzsdéje.
1621 Kifőzött szilvacefrét bárki vihet ingyen udvaromból.

Figyelem kereskedők!

ŠANDOR POLLAK & DRUG

Telefon 16—05. ZAGREB Telefon 16—05.
Jelačiev trg 28.

ajánlják dus raktárukat kendőkben
a legjutányosabb árakon.

Lányok és fiúk!

Az iskolaidényre legdusabb választék

Kalapok	Sweaterek	Kézimunkák	Csipkék
Sapkák	Trikóárak	valamint hozzávaló	Motivék
Bőrkalapok	Jumperek	Selyempamutok	Iskolatáskák
Harisnyák	Kötött ruhák	Fehér himzések	Zsebkések

a legdivatosabb női angol-, sport-, bőr- és nemezkalapokban.

A legnagyobb választék férfikalapokban.

Bukovác István divatáruháza Veliki Beeskerek,
Aleksandrova (Fő) utca, saját ház.

Nyomatott Pleitsa Fer. Pálnál Veliki Beeskerek.

Egy hálószobabutor

keményfából és különféle üzleti álványok, pultok eladók. Ugyanott fajtalamok is eladók. Hajduk Velyko (Meray) utca 1.

Elcserelném lakásomat,

amely áll két szoba, konyha, éléskamrából stb., a vasúthoz közelebb fekvő hasonló lakásért. Bővebbet Pašičeva utca 4 sz. a. Donyecki Mihálnál. 1622

CIMFESTŐ

elvállal cimtaflafestést, 1625 tiszta és pontos munka
HERMÁG MÁRIÓN
Petrogradska (Melencei) utca 48.

Eladó egy 7 öl terjedelmű kotárka.

Ugyanott 5 darab fajtiszta, 7 hetes farkas kölyökkutya 1627 is igen jutányos árban eladó. Bővebbet Makay Ágoston mézárósnál, Generala Jankovića utca 39. sz.

Fehér cserépkályha

akár kokoz-, akár fafűtőre alkalmas és egy nagyméretű barna keményfaagy kitűnő löszórmatraccal, garantált féregmentes, hozzá egy éjjeli szekrény sztrike márványlappal eladó. — Bővebbet Kalvinszka utca 2 (volt Szállószy-féle ház) az udvari lakásban. 1626

Jutányos árért sűrűgösen eladó egy

B H. Sulevont

kazán

Marschall-csészlővel, separator szerelvényvel, komplett
NAGY PÉTER, Vranjevo.

Elcserelném

Hódmező-Vásárhelyen levő kis családi hazamat Veliki Beeskerek vagy környékén egy hasonlóért. 1578
Cím a Torontál kiadóhivatalában.

1588

Eladó egy 10 HP Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt. eredeti, teljesen hibátlan, nagyon jó állapotban levő magánjáró csoplógarnitúra.

Megtekinthető a tulajdonosnál:
Markovics H. Mihálnál Jarkovácson (Bánát)

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításból eredő mindennemű visszereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beeskerek, Etvösova u. 5.

VRSAC és vidékén HIRDE-
TÉSEKET a „TORONTÁL”
részére felvesz 938

GRÓB JENŐ
hirlap hirdetési iroda, VRSAC.

Kiadja Pleitsa Fer. Pál